

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-31-02

Druk nr 338
Warszawa, 26 marca 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA

z dnia ..... 2002 r.

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz.U. Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 63, poz. 641) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy po wyrazie „źródeł” dodaje się wyrazy „oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu”;
- 2) w art. 1 po wyrazie „źródeł” dodaje się przecinek oraz wyrazy „przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu”;
- 3) w art. 2:
  - a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) instytucji obowiązanej - rozumie się przez to banki, oddziały banków zagranicznych, domy maklerskie, banki prowadzące działalność maklerską i inne podmioty nie będące bankiem prowadzące działalność maklerską na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1799 i 1800), Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A w zakresie, w jakim prowadzi rachunki papierów wartościowych, podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach, zakłady ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń,

fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska, notariuszy w zakresie czynności notarialnych, dotyczących obrotu wartościami majątkowymi, rezydentów prowadzących działalność kantorową, przedsiębiorców prowadzących: domy aukcyjne, antykwariaty, działalność leasingową i factoringową, działalność w zakresie: obrotu metalami i kamieniami szlachetnymi i półszlachetnymi, sprzedaży komisowej, udzielania pożyczek pod zastaw (lombardy) lub pośrednictwa w obrocie nieruchomościami,

2) transakcji - rozumie się przez to wpłaty i wypłaty w formie gotówkowej lub bezgotówkowej, w tym także przelewy pomiędzy różnymi rachunkami należącymi do tego samego posiadacza rachunku, a także przelewy przychodzące z zagranicy, wymianę walut, przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych, w tym oddanie w komis lub pod zastaw takich wartości, zamianę wierzytelności na akcje lub udziały – zarówno gdy czynności te są dokonywane we własnym jak i cudzym imieniu, na własny jak i cudzy rachunek,”

b) w pkt 4 po wyrazie „bankowy,” dodaje się wyrazy „rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo – kredytowej,”

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wstrzymaniu transakcji – rozumie się przez to czasowe ograniczenie dysponowania i korzystania z wartości majątkowych, polegające na uniemożliwieniu dokonania określonej transakcji przez instytucję obowiązana,”

d) dodaje się pkt 6-8 w brzmieniu:

„6) blokadzie rachunku – rozumie się przez to czasowe uniemożliwienie dysponowania i korzystania ze wszystkich wartości majątkowych zgromadzonych na rachunku, w tym również przez instytucję obowiązana,

7) akcie terrorystycznym – rozumie się przez to przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstwa określone w art. 134 i 136 Kodeksu karnego,

- 8) jednostkach współpracujących – rozumie się przez to organy administracji rządowej i samorządowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne a także Narodowy Bank Polski i Komisję Nadzoru Bankowego.”;
- 4) w art. 3 w ust. 1 w zdaniu wstępnym po wyrazie „źródeł” dodaje się wyrazy „oraz przeciwdziałania finansowania terroryzmu”;
- 5) art. 4 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 4. Do zadań Generalnego Inspektora należy uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji w trybie określonym w ustawie oraz podejmowanie działań w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł i przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, a w szczególności:
- 1) badanie przebiegu transakcji, o których Generalny Inspektor został powiadomiony na zasadach określonych w ustawie,
  - 2) przeprowadzanie procedury wstrzymania transakcji lub blokady rachunku,
  - 3) przekazywanie instytucjom obowiązanych informacji o podmiotach, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mają one związek z popełnianiem aktów terrorystycznych,
  - 4) opracowywanie i przekazywanie uprawnionym organom dokumentów, uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa,
  - 5) inicjowanie i podejmowanie innych działań, obejmujących przeciwdziałanie wykorzystywaniu polskiego systemu finansowego do legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, w tym szkolenie pracowników instytucji obowiązanych w zakresie zadań nałożonych na te instytucje,
  - 6) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów ustawy,
  - 7) współpraca z zagranicznymi instytucjami, zajmującymi się zapobieganiem wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub przeciwdziałaniem finansowaniu terroryzmu.”;

6) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6.1. Organy informacji finansowej, pracownicy i osoby wykonujące czynności na rzecz jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4, na podstawie umów prawa cywilnego oraz delegowane do pracy lub wyznaczone do pełnienia służby w tej jednostce, są obowiązane zachować w tajemnicy informacje, z którymi zapoznaly się w toku wykonywanych czynności - na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

2. Zachowanie tajemnicy, o której mowa w ust. 1, obowiązuje również po ustaniu zatrudnienia, zakończenia okresu delegowania lub pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4, a także wykonywania na jej rzecz czynności na podstawie umów prawa cywilnego.”;

7) w art. 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instytucja obowiązana przyjmująca dyspozycję lub zlecenie klienta do przeprowadzenia transakcji, której równowartość przekracza 15.000 EURO, ma obowiązek zarejestrować taką transakcję, również gdy jest ona przeprowadzana w drodze więcej niż jednej operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane.”,

b) w ust. 2 wyrazy „dokonywania transakcji” zastępuje się wyrazami "złożenia dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Instytucja obowiązana przyjmująca dyspozycję lub zlecenie klienta do przeprowadzenia transakcji, której okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, ma obowiązek zarejestrować taką transakcję, bez względu na jej wartość i charakter.”,

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Obowiązek rejestracji transakcji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami.”;

8) w art. 9:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W celu wykonania obowiązku rejestracji instytucje obowiązane dokonują identyfikacji swoich klientów w każdym przypadku złożenia dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji na podstawie dokumentów przedstawionych przy złożeniu dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji albo przy zawieraniu umowy z klientem.”,

b) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w przypadku osób fizycznych i ich przedstawicieli - ustalenie i zapisanie cech dokumentu stwierdzającego₂ na podstawie odrębnych przepisów₂ tożsamość lub paszportu, a także imienia, nazwiska, obywatelstwa oraz adresu osoby dokonującej transakcji, a ponadto numeru PESEL w przypadku przedstawienia dowodu osobistego lub kodu kraju w przypadku przedstawienia paszportu, a w przypadku osoby, w imieniu lub na rzecz której jest dokonywana transakcja - ustalenie i zapisanie imienia, nazwiska oraz adresu,”,

- w pkt 2 po wyrazie „wskazującego” dodaje się wyrazy „nazwę (firmę),”,

- w pkt 3 po wyrazie „wskazującego” dodaje się wyrazy „nazwę (firmę)” oraz wyraz „niemających” zastępuje się wyrazami „nie mających”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Identyfikacja, o której mowa w ust. 1, dotyczy także beneficjentów transakcji i obejmuje ustalenie i zapisanie ich nazwy (firmy) lub imienia i nazwiska oraz adresu, w zakresie₂ w jakim dane te instytucja obowiązana może ustalić przy zachowaniu należytej staranności.”,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Jeżeli z okoliczności transakcji wynika, że osoba jej dokonująca nie działa we własnym imieniu, instytucja obowiązana powinna dążyć do zidentyfikowania podmiotów, w imieniu lub na rzecz których działa dokonujący transakcji.”,

e) w ust. 4 skreśla się wyrazy „rejestrów i”;

9) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art.10. 1.Instytucja obowiązana, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności, przekazuje Generalnemu Inspektorowi pisemną informację o prowadzeniu działalności, zawierającą wskazanie jej nazwy (firmy) lub imienia i nazwiska, siedziby, adresu i numeru REGON oraz określenie rodzaju prowadzonej działalności.

2. Generalny Inspektor prowadzi wykaz instytucji obowiązanych.”;

10) w art. 11:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o transakcjach zarejestrowanych zgodnie z art. 8 ust. 1 i 3. Przekazanie to polega na przesłaniu lub dostarczeniu danych z rejestru transakcji, o którym mowa w art. 8 ust. 4, także z wykorzystaniem elektronicznych nośników informacji.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Informacje o transakcjach, o których mowa w art. 8 ust. 1, mogą być przekazywane Generalnemu Inspektorowi za pośrednictwem izb gospodarczych zrzeszających instytucje obowiązane i banków zrzeszających banki spółdzielcze.”;

11) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Informacje o transakcjach zarejestrowanych zgodnie z art. 8 ust. 1 i 3, powinny zawierać w szczególności następujące dane:

1) datę i miejsce dokonanej transakcji,

2) imię, nazwisko, obywatelstwo, adres, numer PESEL lub kod kraju oraz cechy dokumentu, na podstawie którego dokonano identyfikacji osoby dokonującej transakcji,

3) kwotę, walutę i rodzaj transakcji,

4) numer rachunku, który został wykorzystany do dokonania transakcji, oraz dane dotyczące posiadacza lub dysponenta tego rachunku,

- 5) dane osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, w imieniu której została dokonana transakcja,
  - 6) imię, nazwisko lub nazwę (firmę) i adres beneficjenta transakcji,
  - 7) uzasadnienie w przypadku przekazywania transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 3.
2. Informacje o transakcjach zarejestrowanych zgodnie z art. 8 ust. 1 i 3, zawierające dane określone w ust. 1, przekazuje się do Generalnego Inspektora:
- 1) w terminie 7 dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego – w przypadku transakcji, o których mowa w art. 8 ust.1,
  - 2) niezwłocznie – w przypadku transakcji, o których mowa w art. 8 ust.3.”;
- 12) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:
- „Art. 13a. 1. Instytucja obowiązana udostępnia niezwłocznie informacje, dotyczące transakcji objętych przepisami ustawy, także na pisemne żądanie Generalnego Inspektora. Udostępnienie polega w szczególności na przekazaniu informacji o stronach transakcji, zawartości dokumentów, w tym dotyczących sald i obrotów na rachunku, przekazaniu ich potwierdzonych kopii lub udostępnieniu odpowiednich dokumentów do wglądu upoważnionym pracownikom jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4, w celu sporządzenia notatek bądź kopii.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane Generalnemu Inspektorowi nieodpłatnie.”;
- 13) w art. 14:
- a) skreśla się ust. 1,
  - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Informacja, o której mowa w ust. 2, powinna wskazywać w szczególności okoliczności dotyczące popełnienia przestępstwa oraz osoby biorące w nim udział.”;

14) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Jednostki współpracujące, w granicach swoich ustawowych kompetencji, są obowiązane udostępnić, na wniosek Generalnego Inspektora, informacje i potwierdzone kopie dokumentów niezbędnych do realizacji jego zadań w zakresie zapobiegania przestępstwu, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego i aktom terrorystycznym.”;

15) po art. 15 dodaje się art. 15a i 15 b w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. Jednostki współpracujące, z wyłączeniem organów, o których mowa w art. 14 ust. 2, są obowiązane, w granicach swoich ustawowych kompetencji, współpracować z Generalnym Inspektorem w zakresie zapobiegania przestępstwu, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, poprzez:

- 1) niezwłoczne powiadomianie Generalnego Inspektora o podejrzaniach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,
  - 2) przekazywanie potwierdzonych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, oraz informacji o osobach przeprowadzających te transakcje.
2. Jednostki współpracujące są obowiązane do opracowania instrukcji postępowania w przypadkach, o których mowa w ust. 1.
  3. Organy kontroli skarbowej, organy podatkowe i celne, a także organy inspekcji celnej powiadamiają niezwłocznie Generalnego Inspektora także o wszelkich ujawnionych w toku swojej działalności okolicznościach, mogących wskazywać na prowadzenie działań, mających na celu wprowadzanie do obrotu finansowego wartości

majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

4. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3, powinno zawierać w szczególności opis ujawnionych okoliczności wraz z przyczynami, dla których zawiadamiający uznał, że mogą one wskazywać na prowadzenie działań, mających na celu wprowadzenie do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Art. 15b. W uzasadnionych przypadkach Generalny Inspektor może zwrócić się do urzędu skarbowego lub urzędu kontroli skarbowej o zbadanie legalności pochodzenia określonych wartości majątkowych. Informacja o wynikach przeprowadzonych działań jest przekazywana Generalnemu Inspektorowi niezwłocznie.”;

- 16) w tytule rozdziału 5 po wyrazach „wstrzymywania transakcji” dodaje się wyrazy „i blokady rachunku”;

- 17) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instytucja obowiązana, która otrzymała dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji lub mająca przeprowadzić transakcję, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że może ona mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić na piśmie Generalnego Inspektora, przekazując dane wymienione w art. 12 ust. 1 pkt 1 – 6 wraz z uzasadnieniem oraz wskazać zamierzony termin jej realizacji.”;

- 18) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. 1. Generalny Inspektor, na podstawie posiadanych informacji, przekazuje instytucji obowiązanej informacje o podmiotach, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mają one związek z popełnianiem aktów terrorystycznych.

2. Instytucja obowiązana niezwłocznie informuje Generalnego Inspektora o prowadzeniu rachunku na rzecz podmiotu, o którym

mowa w ust. 1, oraz o transakcjach, w których taki podmiot występuje jako strona.”;

19) w art. 17 wyrazy „przed realizacją transakcji” zastępuje się wyrazami „przed wykonaniem albo podczas wykonywania dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji.”;

20) w art. 18:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli z zawiadomienia lub z posiadanych informacji wynika, że transakcja, która ma zostać przeprowadzona, może mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, Generalny Inspektor może w ciągu 24 godzin od potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia, o którym mowa w art. 16 ust. 2, przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie wstrzymania tej transakcji lub blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 48 godzin od momentu otrzymania zawiadomienia. Równocześnie Generalny Inspektor zawiadamia właściwego prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje mu informacje i dokumenty dotyczące wstrzymywanej transakcji lub blokowanego rachunku.”,

b) w ust. 3 wyrazy „z momentem otrzymania” zastępuje się wyrazami „natychmiast po otrzymaniu”;

21) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. W przypadku otrzymania od Generalnego Inspektora zawiadomienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, prokurator może postanowieniem wstrzymać transakcję lub dokonać blokady rachunku na czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące od otrzymania zawiadomienia.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji lub blokady rachunku. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ogłoszenie postanowienia, o którym mowa w ust. 1, może być odroczone na czas oznaczo-

ny, niezbędny ze względu na dobro sprawy. O wydaniu postanowienia zawiadamia się wówczas niezwłocznie instytucję obowiązaną.

4. Wstrzymanie transakcji lub blokada rachunku upada, jeżeli przed upływem 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.

5. W kwestiach nieuregulowanych stosuje się przepisu Kodeksu postępowania karnego.”;

22) w art. 20 po wyrazach „W przypadku gdy” dodaje się wyrazy „rachunek został zablokowany lub”;

23) po art. 20 dodaje się art. 20a, 20b i 20c w brzmieniu:

„Art. 20a. 1. W przypadku uzyskania informacji, o których mowa w art. 16a ust. 2, Generalny Inspektor może przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie blokady rachunku.

2. Przepisy art. 18 – 20 stosuje się odpowiednio.

Art. 20b. Przepisy art. 19 i 20 stosuje się odpowiednio również w toku wszczętego postępowania karnego o przestępstwa wymienione w art. 2 pkt 7, gdy otrzymane przez prokuratora zawiadomienie o przestępstwie pochodzi z innych źródeł.

Art. 20c. Instytucja obowiązana, na żądanie zlecającego transakcję lub posiadacza rachunku, może poinformować go o fakcie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku i wskazać organ, który wstrzymał transakcję lub dokonał blokady rachunku.”;

24) w art. 21:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 3,”,

b) w ust. 2 po wyrazie „służbowej” dodaje się wyrazy „kontrolera, zwanej dalej „legitymacją kontrolera””,

c) w ust. 3:

- w pkt 2 po wyrazie „ubezpieczeń” skreśla się przecinek oraz wyraz „broke-rów”,
- w pkt 3 skreśla się wyrazy „towarzystw funduszy powierniczych”,
- skreśla się pkt 4;

25) w art. 22:

- a) w ust. 3 w pkt 2 po wyrazie „kontroli,” dodaje się wyrazy „oraz uzyskiwania ich potwierdzonych kopii”,
- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Kontrolerzy, w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych, korzystają z ochrony przewidzianej w kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.”;

26) w art. 23 wyrazy „rewizji osobistej” zastępuje się wyrazami „kontroli osobistej”;

27) art. 24 i 25 otrzymują brzmienie:

„Art. 24. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli dyrektor jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4, przedstawia w protokole pokontrolnym kierownikowi instytucji obowiązanej lub upoważnionej przez niego osobie, w terminie 30 dni od daty zakończenia kontroli.

2. Protokół pokontrolny zawiera ustalenia stanu faktycznego, ocenę kontrolowanej działalności, a w niej stwierdzone nieprawidłowości i wskazanie osób za nie odpowiedzialnych oraz wnioski zmierzające do usunięcia nieprawidłowości.

Art. 25.1. Kierownik instytucji obowiązanej lub upoważniona przez niego osoba ma prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole pokontrolnym.

2. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Generalnego Inspektora w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu pokontrolnego.

3. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń Generalny Inspektor przekazuje na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia.”;

28) skreśla się art. 26;

29) art. 31 i 32 otrzymują brzmienie:

„Art. 31. Jeżeli podejrzenie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego lub aktu terrorystycznego wynika z posiadanych przez Generalnego Inspektora informacji, ich przetworzenia lub analizy, Generalny Inspektor zawiadamia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz przekazuje mu materiały uzasadniające takie podejrzenie.

Art. 32.1. Informacje o transakcjach objętych przepisami ustawy są przekazywane przez Generalnego Inspektora sądom i prokuratorom na potrzeby postępowania karnego.

2. W celu sprawdzenia danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego lub wymienionych w art. 2 pkt 7, prokurator może żądać od Generalnego Inspektora udostępnienia informacji chronionych prawem, w tym objętych tajemnicą bankową lub ubezpieczeniową, także w postępowaniu sprawdzającym prowadzonym na podstawie art. 307 Kodeksu postępowania karnego.”;

30) w art. 33:

a) w ust. 1:

- w pkt 1 skreśla się wyrazy „w przypadku jednostek i organów podległych jemu lub nadzorowanych”,
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Szefa Urzędu Ochrony Państwa, Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych lub ich zastępców”,

b) w ust. 2:

- skreśla się pkt 6,
- w pkt 8 po wyrazach „ w stosunku do funduszy inwestycyjnych” skreśla się przecinek i wyrazy „towarzystw funduszy powierniczych”,
- skreśla się pkt 9,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Informacje związane z wprowadzaniem do systemu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, a

także z finansowaniem terroryzmu, mogą być udostępniane przez Generalnego Inspektora zagranicznym instytucjom, o których mowa w art. 4 pkt 7, na zasadzie wzajemności, w trybie określonym w dwustronnych porozumieniach zawartych przez Generalnego Inspektora.”,

d) w ust. 6 w zdaniu drugim po wyrazie „pracy” dodaje się przecinek i wyrazy „wykonywania czynności na podstawie umów prawa cywilnego”,

e) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Obowiązek zachowania w tajemnicy, uzyskanych na podstawie ustawy, informacji, do których nie stosuje się przepisów odrębnych ustaw regulujących zasady ich ochrony, obejmuje również pracowników instytucji obowiązanych, izb gospodarczych zrzeszających instytucje obowiązane, banków zrzeszających banki spółdzielcze oraz osoby wykonujące na ich rzecz czynności na podstawie umów prawa cywilnego. Zachowanie tajemnicy obowiązuje również po ustaniu stosunku pracy lub zaprzestaniu wykonywania czynności na podstawie umów prawa cywilnego.”,

f) użyte w ust. 1 w zdaniu wstępnym, w ust. 2 w zdaniu wstępnym, w ust. 3 i w ust. 6 w zdaniu pierwszym w różnych przypadkach wyrazy „informacje, o których mowa w art. 29” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „informacje o transakcjach objętych przepisami ustawy”;

31) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. Ujawnienie nieuprawnionym, w tym także stronom transakcji lub posiadaczom rachunku, faktu poinformowania Generalnego Inspektora o transakcjach, których okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł albo o rachunkach podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mają związek z popełnianiem aktów terrorystycznych oraz o transakcjach dokonywanych przez te podmioty, jest zabronione.”;

32) art. 35 i 36 otrzymują brzmienie:

„Art. 35. 1. Kto działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy, nie dopełnia obowiązku:

- 1) rejestracji transakcji lub przechowywania rejestrów transakcji oraz dokumentów dotyczących transakcji,
  - 2) identyfikacji klienta zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 28, lub przechowywania informacji objętych identyfikacją,
  - 3) zawiadomienia organu informacji finansowej o transakcji lub o prowadzeniu rachunku na rzecz podmiotu, o którym mowa w art. 16a ust. 1,
  - 4) wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega ten, kto działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy ujawnia informacje zgromadzone zgodnie z upoważnieniem ustawy osobom nieuprawnionym, posiadaczom rachunku lub osobom, których transakcja dotyczy, albo wykorzystuje te informacje w inny sposób niezgodny z przepisami ustawy.
  3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 36. Kto, działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy:

- 1) odmawia przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji lub dokumentów,
  - 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane dotyczące transakcji, rachunków lub osób,
- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

33) w art. 37 wyrazy „istotną szkodę” zastępuje się wyrazami „znaczną szkodę”;

34) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Art. 37a.1. Kto udaremnia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolnych, podlega grzywnie.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopełnia obowiązku ustalenia wewnętrznych procedur zapobiegających wprowadzaniu do obrotu fi-

nansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł."

Art. 2.

Instytucje obowiązane prowadzące działalność w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są obowiązane przekazać informację określoną w art. 10 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3.

Ilekcó w odrębnych przepisach jest mowa o ustawie lub przepisach o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, należy przez to rozumieć odpowiednio ustawę lub przepisy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 7 lit. a), który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2004 r.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz. U. Nr 116, poz. 1216, oraz z 2001 r. Dz. U. Nr 63, poz. 641) stworzyła podstawy systemu prawno – organizacyjnego, służącego zapobieganiu wykorzystania polskiego systemu finansowego do legalizacji środków pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, koordynacji działań z tym związanych oraz możliwości wczesnego wykrywania przestępstwa określonego w art. 299 K.k.

Podstawowym celem ustawy było powołanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, zwanego dalej „Generalnym Inspektorem”, jako organu administracji, którego głównym zadaniem jest gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji finansowych w zakresie zapobiegania procederowi prania pieniędzy.

Ponad roczny okres funkcjonowania instytucji Generalnego Inspektora i ponad 8 miesięczny okres obowiązywania ustawy wykazały, że przyjęte w niej rozwiązania nie gwarantują w pełni skutecznej walki z procederem prania pieniędzy, zarówno w aspekcie prawno – organizacyjnym jak i merytorycznym. Doświadczenia zdobyte w tym okresie jak również zastrzeżenia i uwagi do obowiązujących przepisów zgłaszane przez instytucje obowiązane, wskazywały na konieczność dokonania nowelizacji. W projekcie uwzględnione zostały również zmiany w ustawodawstwie, jakie miały miejsce po uchwaleniu ustawy.

Zaproponowana zmiana tytułu ustawy wiąże się z faktem objęcia przedmiotowym projektem problematyki przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu. Wprowadzenie regulacji związanych z tą problematyką stanowi jeden z elementów służących realizacji postanowień rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 (2001) w sprawie zwalczania terroryzmu międzynarodowego oraz zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Prania Pieniędzy funkcjonującej pod auspicjami OECD (FATF). Zaproponowane rozwiązania odnoszą się wyłącznie do kwestii przekazywania przez Generalnego Inspektora instytucjom obowiązanych informacji o osobach, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pomagają one lub uczestniczą w popełnieniu aktów terrorystycznych oraz stwarzają możliwość inicjowania procedury blokady środków finansowych znajdujących się na rachunku.

Ponadto celem projektowanych zmian jest uporządkowanie katalogu instytucji obowiązanych, ujednoczenie zasad przekazywania informacji przez określone w ustawie instytucje oraz zasad rejestracji transakcji.

W pierwszej kolejności proponuje się weryfikację wykazu instytucji obowiązanych, zawartego w art. 2 pkt 1 ustawy, tak aby uwzględniał on również inne instytucje niż dotychczas, które mogą być wykorzystane do wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł. Ponadto zrezygnowano z umieszczenia wśród instytucji obowiązanych pośredników ubezpieczeniowych – ze względu na fakt, że dokonują oni transakcji wyłącznie w imieniu

towarzystwa ubezpieczeniowego, które reprezentują. Obowiązek rejestracji transakcji spoczywa zawsze na zakładzie ubezpieczeń. Dokonując weryfikacji instytucji obowiązanych przeanalizowano możliwości i sposoby dokonywania transakcji przez powszechne towarzystwa emerytalne i ustalono, że w praktyce pranie pieniędzy w tych instytucjach jest mało realne, w związku z czym dalsze pozostawienie ich w katalogu instytucji obowiązanych jest niecelowe. Zaproponowane zmiany są zgodne z postanowieniami Dyrektywy Rady Unii Europejskiej z dnia 10 czerwca 1991 r. 91/308/EWG.

Ponadto zmianie ulegnie definicja transakcji, w wyniku której, w sposób jednoznaczny wskazano, że przepisom ustawy będą podlegać przelewy bankowe, w tym również przelewy dokonywane przez określonego właściciela w ramach posiadanych przez niego różnych rachunków oraz wymiana walut. W celu zapewnienia spójności nowelizowanej ustawy, doprecyzowano również pojęcie rachunku, uwzględniając rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Aby zapewnić przejrzystość ustawy, przeniesiono do „słowniczka” określenie jednostek współpracujących, jednocześnie wymieniając wyraźnie wśród tych podmiotów Narodowy Bank Polski i Komisję Nadzoru Bankowego.

W związku z rozszerzeniem zakresu przedmiotowego ustawy konieczne było wprowadzenie dwóch nowych definicji: aktu terrorystycznego i blokady rachunku. Pojęcia te w polskim systemie prawnym nie są zdefiniowane, dlatego do prawidłowego funkcjonowania ustawy niezbędne było dokładne ich określenie.

W celu zapewnienia skutecznej ochrony informacji, którymi dysponuje Generalny Inspektor, obowiązek ochrony takich informacji został nałożony także na osoby wykonujące czynności na podstawie umów prawa cywilnego (np. umowy zlecenia) na rzecz jednostki, przy pomocy której Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania. Przepis art. 6 ustawy w aktualnym brzmieniu dotyczy jedynie pracowników jednostki, o której mowa wyżej, i osób do niej delegowanych.

Projekt zmiany dotyczy także art. 8 ustawy. Proponuje się podniesienie, z dniem 1 lipca 2004 r., progu kwotowego rejestrowanych transakcji z 10 tys. Euro do 15 tys. Euro. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawia potrzeba ograniczenia ilości rejestrowanych transakcji tak, aby z obowiązku rejestracji wyłączyć transakcje, które w perspektywie ponad dwóch lat staną się transakcjami o przeciętnej wartości, dokonywanymi powszechnie w codziennym obrocie. Podkreślić należy, że nawet w obecnej chwili transakcje o wartości 10 tys. Euro nie mają charakteru transakcji o bardzo dużej wartości i są często realizowane. Jednocześnie rozszerzono obowiązek rejestracji o przelewy przychodzące z zagranicy. Podniesienie progu kwotowego nie wyłączy jednak spod

przepisów ustawy transakcji o mniejszych kwotach, gdyż w przypadku transakcji podejrzanych nie ma żadnego progu kwotowego. Biorąc pod uwagę specyfikę czynności dokonywanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami zdecydowano o zwolnieniu ich z obowiązku rejestracji transakcji powyżej określonego limitu. Zaproponowane rozwiązanie jest zgodne z Dyrektywą Rady Unii Europejskiej z dnia 10 czerwca 1991 r. 91/308/EWG.

Dokonując nowelizacji ustawy uwzględniono również postulaty instytucji obowiązanych, związane z usprawnieniem procedury identyfikacji klienta tak, aby umożliwić wykorzystanie posiadanych przez tę instytucję informacji, uzyskanych przy zawieraniu umowy z klientem. Ponadto, biorąc pod uwagę trudności, jakie mogą wystąpić w dokładnym ustaleniu danych beneficjenta transakcji, obowiązek nałożony na instytucje obowiązane w tym zakresie został ograniczony do tych kwestii, których uzyskanie jest możliwe przy zachowaniu należytej staranności. Jednocześnie, mając na względzie praktykę wykorzystywania osób trzecich do przeprowadzania podejrzanych transakcji, wskazano na potrzebę podejmowania przez instytucje obowiązane starań w celu ustalenia rzeczywistych stron transakcji. Potrzeba wprowadzenia tej regulacji wynika także z zaleceń FATF, Komisji Europejskiej i Rady Europy, brak tego uregulowania wskazywany był jako jeden z zasadniczych mankamentów ustawy.

W art. 10 zobowiązano instytucje obowiązane do informowania Generalnego Inspektora o rozpoczęciu działalności. Obowiązkiem tym objęto również instytucje obowiązane działające w chwili wejścia w życie ustawy. Ze względu na ilość oraz różnorodność instytucji, wprowadzenie tego przepisu wydaje się być w pełni uzasadnione.

Niniejszy projekt przewiduje także zmiany zasad przekazywania informacji przez instytucje obowiązane. W art. 11 ust. 3 wprowadza się możliwość przekazywania informacji o transakcjach za pośrednictwem izb gospodarczych zrzeszających instytucje obowiązane i banków zrzeszających banki spółdzielcze, obligując je jednocześnie do zapewnienia odpowiedniej ochrony informacjom przekazywanym przez te podmioty. Przyjęcie takiego rozwiązania postulowały instytucje obowiązane.

Zmiana w art. 12 ust. 2 dotyczy terminów przesyłania danych z rejestrów transakcji. Dane z rejestrów transakcji podejrzanych mają być przekazywane niezwłocznie, natomiast dane z rejestrów pozostałych transakcji raz na miesiąc. Takie rozwiązanie przyczyni się niewątpliwie do usprawnienia systemu przekazywania informacji zarówno po stronie Generalnego Inspektora jak i instytucji obowiązanych.

Wprowadzenie art. 13a, który zastępuje art. 10, ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych związanych z udostępnianiem przez instytucje obowiązane informacji na pisemne żądanie Generalnego Inspektora. Interpretacja art. 10 w aktualnym jego brzmieniu wzbudza szereg kontrowersji, zarówno w kwestii informacji, jakie mogą być udostępniane Generalnemu Inspektorowi jak i odpłatności takiego przekazania. Niezbędne jest zatem wyraźne określenie zakresu i zasad, jak to uczyniono w projekcie.

W związku z licznymi wątpliwościami interpretacyjnymi związanymi z jednostkami współpracującymi zmieniono art. 14 i 15. Dokładnie określono zakres i zasady współpracy poszczególnych jednostek współpracujących z Generalnym Inspektorem. Nowym rozwiązaniem jest zaproponowana w art. 15b możliwość wykorzystania uprawnień organów kontroli skarbowej i podatkowej, w zakresie ich ustawowych kompetencji, w celu zbadania źródeł pochodzenia wartości majątkowych i przekazania Generalnemu Inspektorowi stosownych informacji. Rozwiązanie to z jednej strony ułatwi prowadzenie Generalnemu Inspektorowi analiz, z drugiej zaś powinno być pomocne przy typowaniu podmiotów do kontroli przez organy skarbowe i podatkowe.

Konsekwencją wyposażeniem Generalnego Inspektora w dodatkowy instrument walki z wprowadzaniem do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, jakim jest blokada rachunku, jest zmiana tytułu Rozdziału 5 ustawy oraz wprowadzenie odpowiednich zmian w tym rozdziale. Zmiana art. 16 ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych związanych z procedurą przekazywania przez instytucje obowiązane informacji o zlecanych transakcjach podejrzanych.

Kolejna zmiana (art. 18) wprowadza możliwość wyboru odpowiedniego środka (wstrzymania transakcji lub blokady rachunku) w przypadku uzyskania informacji o zleceniu przeprowadzenia transakcji podejrzanej. Ponadto przewiduje wydłużenie z 12 do 24 godzin czasu, w którym Generalny Inspektor, od chwili potwierdzenia przyjęcia informacji o transakcji, może przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie jej wstrzymania lub blokady rachunku. Zastosowanie każdego z tych środków jest decyzją, która powoduje konsekwencje finansowe nie tylko dla stron transakcji, ale może także rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa, gdy naruszone zostaną zasady określone w ustawie lub przepisy prawa, dlatego też podjęcie takiej decyzji wymaga dokonania rzetelnej oceny stanu faktycznego. Do dokonania prawidłowej oceny

sytuacji jest konieczne zgromadzenie wszelkich dostępnych informacji dotyczących transakcji i przeprowadzenie ich analizy. Praktyka wskazuje, że okres 12 godzin, zwłaszcza kiedy jest konieczne uzupełnienie informacji przez instytucję obowiązującą, jest niewystarczający na zebranie wszystkich materiałów, co niezmiernie utrudnia podjęcie decyzji. Z tego względu wydłużenie czasu do 24 godzin jest w pełni uzasadnione. Dostosowano także do przyjętych wcześniej rozwiązań art. 19 tak, aby umożliwiał on podjęcie skutecznych działań przez prokuratora.

W rozdziale tym zostały zamieszczone także przepisy związane z przeciwdziałaniem finansowaniu terroryzmu. Kwestie te zostały uregulowane w art. 16a, 20a i 20b.

Istotnym zmianom ulegają przepisy dotyczące kontroli. Zmiany te doprecyzowują obecne przepisy, a także uszczegóławiają zapisy dotyczące sposobu dokumentowania wyników kontroli oraz procedur odwoławczych. Ponadto przewidziano ochronę dla kontrolerów Generalnego Inspektora taką jak dla funkcjonariuszy publicznych.

Uporządkowania wymagały także przepisy regulujące zakres przekazywania przez Generalnego Inspektora posiadanych informacji na potrzeby postępowania karnego. W projekcie zaproponowano nowe brzmienie art. 31 i 32, w których uregulowana została ta problematyka.

Bardzo istotnym elementem działalności Generalnego Inspektora jest wymiana informacji z zagranicznymi jednostkami analityki finansowej. Wobec faktu rozszerzenia zakresu przedmiotowego ustawy umożliwiono Generalnemu Inspektorowi wymianę informacji także w odniesieniu do zjawiska finansowania terroryzmu. Ponadto, proponuje się rezygnację z obowiązku uzgadniania faktu wymiany informacji z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Szefem UOP. Rozwiązanie tego typu występuje jedynie w polskim prawie i jest odstępstwem od przyjętych międzynarodowych standardów bezpośredniej wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej oraz łamie zasadę swoistej niezależności takich jednostek od innych organów.

W nowelizacji zamieszczono także przepis nakładający obowiązek zachowania w tajemnicy informacji objętych przepisami ustawy przez pracowników instytucji obowiązanych oraz innych osób mających dostęp do takich informacji. Mając na względzie

wagę tych informacji oraz fakt, że znajdują one stosowaną ochronę w innych przepisach, wprowadzenie takiego rozwiązania jest w pełni uzasadnione.

Projekt nowelizacji przewiduje również zmianę przepisów karnych. Ma ona na celu przede wszystkim uwzględnienie rozszerzenia zakresu ustawy o nowe obowiązki nałożone na instytucje obowiązane (informacja o prowadzeniu rachunku na rzecz podmiotu mającego związek z popełnianiem aktów terrorystycznych, blokada rachunku). Zmiana art. 36 ma na celu zapewnienie czytelności i jasności tego przepisu, zwłaszcza z uwagi na fakt, że określone w nim przestępstwo zagrożone jest surową karą do 5 lat pozbawienia wolności. Z tego proponuje się wyraźne określenie działania przestępnego, polegającego na odmowie przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji lub dokumentów, przekazaniu nieprawdziwych lub zatajeniu prawdziwych danych dotyczących transakcji, rachunków lub osób. Ponadto dodano przepis wprowadzający grzywnę za udaremnienie lub utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz za niedopełnienie obowiązku ustalenia wewnętrznych procedur zapobiegających wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, gdyż w obecnej sytuacji brak jest możliwości podjęcia jakichkolwiek działań w przedstawionych sytuacjach.

Celem nowelizacji jest pilna potrzeba zwiększenia efektywności zwalczania procederu prania pieniędzy przez doprecyzowanie i poprawienie istniejących przepisów. W związku z tym, niniejszy projekt nie uwzględnia najnowszych aktów prawnych Unii Europejskiej związanych ze zwalczaniem międzynarodowego terroryzmu oraz *Dyrektywy nr 2001/97/EC zmieniającej Dyrektywę Rady nr 91/308/EEC o ochronie wykorzystywania systemu finansowego dla celów prania brudnych pieniędzy*. Dostosowanie ustawy do wymienionych powyżej aktów prawnych powinno być przedmiotem kolejnej nowelizacji przewidzianej na II kwartał 2003 r.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/ 692 /2002/DPE-agg

Warszawa, 10. 05 . 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (pismo nr RM-10-31-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedłożony projekt ustawy ma na celu nowelizację ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł w związku z koniecznością pełniejszego zagwarantowania skuteczniejszej walki z procederem prania pieniędzy, uwzględnienia problematyki przeciwdziałania finansowania terroryzmu oraz uwzględnienia zmian w ustawodawstwie, jakie nastąpiły po uchwaleniu ustawy.
- II. Opiniowany projekt ustawy odnosi się do materii objętej zakresem prawa Unii Europejskiej. Problematyka zwalczania „prania pieniędzy” uregulowana jest m.in. w następujących aktach prawnych:

- Dyrektywie Rady Nr 91/308/EWG z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego dla celów „prania brudnych pieniędzy” (Dz. Urz. WE nr L 166 z 1991 r.),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2001/97/WE z 4 grudnia 2001 r. zmieniającej Dyrektywę Rady Nr 91/308/EWG w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego dla celów „prania brudnych pieniędzy” (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.).

Ponadto należy uwzględnić dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, dotyczące ochrony danych osobowych.

Wśród najnowszych aktów UE, dotyczących zwalczania terroryzmu międzynarodowego (w tym jego finansowania) wymienić należy m.in.:

- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2580/2000 z 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restryktywnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i jednostkom w celu zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.)
- Decyzję Rady Nr 2001/927/WE z 27 grudnia 2001 r. w sprawie ustalenia listy, o której mowa w art. 2 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/201 w sprawie szczególnych środków restryktywnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i jednostkom w celu zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.),
- Wspólne stanowisko Rady z 27 grudnia 2001 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.).
- Wspólne stanowisko Rady z 27 grudnia 2001 r. w sprawie stosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.).

III. Zmiany wprowadzone w projekcie ustawy, dotyczące m.in. weryfikacji wykazu instytucji obowiązanych, zawartego w art. 2 pkt. 1 ustawy tak, aby uwzględniał on również inne niż dotychczas instytucje (m.in. domy aukcyjne czy antykwariaty) czy podniesienie progu kwotowego rejestrowanych transakcji do 15 tys. euro oraz zmiana zasad przekazywania informacji przez instytucje zobowiązane pozostają w zgodzie z zapisami Dyrektywy Rady Nr 91/308/EWG z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie wykorzystywania systemu finansowego dla celów „prania brudnych pieniędzy”.

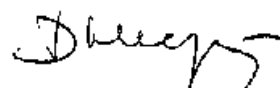
- IV. Podkreślić jednakże należy, iż w projekcie ustawy nie uwzględniono przepisów Dyrektywy Rady Nr 2001/97/WE z 4 grudnia 2001 r. zmieniającej Dyrektywę Rady Nr 91/308/EWG w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego dla celów „prania brudnych pieniędzy” (Dz. Urz. WE nr L 344 z 2001 r.). Dyrektywa ta dostosowuje definicje, np. instytucji kredytowej, instytucji finansowej do przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2000/12/EC z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe. Dyrektywa Nr 2001/97/WE wprowadza również dokładniejszą definicję „działalności kryminalnej”, przez co wyznaczona zostaje ściślejsza granica pomiędzy prawem karnym a prawem finansowym. Wśród instytucji zobowiązanych do notyfikacji. Dyrektywa wymienia m.in. wolne zawody prawnicze, pośredników nieruchomości, czy kasyna. Ma to w założeniu przeciwdziałać lokowaniu brudnych pieniędzy w innych sektorach niż bankowy.

Należy jednakże stwierdzić, że państwa członkowskie, zgodnie z art. 3 Dyrektywy 2001/97/WE mają czas na implementację dyrektywy do 15 czerwca 2003 r.

Zgodnie z informacją zawartą w uzasadnieniu do projektu, kolejna nowelizacja ustawy, uwzględniająca zarówno ww. Dyrektywę, jak i przywołane w punkcie II niniejszej opinii akty dotyczące zwalczania terroryzmu, powinna nastąpić w II kwartale 2003 r.

- V. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że przedmiot regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w punkcie IV niniejszej opinii.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan
Marek Belka
Minister Finansów

31

Traczone z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 27 marca 2002 r

Cena 1,47 zł + 22% VAT

